

*Delicat de dir*

No és gens rar que la vacil·lació tan freqüent entre les preposicions *per* i *per a* privi que hom es pugi adonar que, en realitat, aquella construcció que origina el dubte es podria resoldre preferentment amb l'ús d'una altra preposició, especialment amb la preposició *de*, que tanta aptitud té per a la introducció de termes determinatius. Fins i tot s'esdevé que la decisió, seguint les indicacions de Joan Coromines (*Lleures i converses d'un filòleg*), de recórrer exclusivament a la preposició *per* davant els infinitius (això és, a prescindir-hi sistemàticament de *per a*), induïxi a aquesta solució en casos en què caldria optar decididament per la preposició *de*.

La preposició *de* serveix també, efectivament, per a adjuntar a un adjectiu un infinitiu (o un altre terme gramatical) que en completa el sentit: *delicat de dir, perillós de fer, difícil d'explicar, divertit de mirar, fàcil d'entendre*. És especialment en els casos en què l'adjectiu és usat com a atribut, això és, adjuntat al nom, en què observem algun cop aquesta tendència a substituir indegudament la preposició *de* per la preposició *per*. En construccions com *Es una cosa molt delicada de dir, Es una màquina molt perillosa de fer anar, Era una qüestió molt difícil d'explicar*, que són, de fet, les equivalències de *Es molt delicat de dir aquesta cosa, Es molt perillós de fer anar aquesta màquina i Es molt difícil d'explicar aquesta qüestió*, és precisament amb la preposició *de* que cal enllaçar l'adjectiu i l'infinitiu, i no amb la preposició *per* (o amb la preposició *per a*): *Es una màquina molt perillosa per fer anar (o per a fer anar)...*

Hí ha, és cert, unes construccions en què un infinitiu és adjuntat a un adjectiu per mitjà de la preposició composta *per a*. El Diccionari Fabra les exemplifica abundantament amb l'adjectiu *bo*: *Cotxe bo per a anar pels mals camins, Un vent bo per a anar cap a Roses, Ja no sóc bo per a fer aquestes coses*. Això és *bo per a dir, Bo per a llançar*. Però la diferència entre aquestes construccions i les que hem indicat és ben gran, car no es poden transformar en unes construccions equivalents en què el substantiu al qual s'atribueix l'adjectiu esdevé clarament el complement directe de l'infinitiu. Només cal comparar *Això és bo de dir*, que es pot transformar en *Es bo de dir això, amb Això és bo per a dir*, que no admet una transformació anàloga.